

Valtuustoaloite 29.3.2017

Toimenpiteitä paperittomien tilanteen johdosta

Suomessa paperittomien ihmisten määrä kasvaa muun muassa siksi, että sellaisten kielteisten oleskelulupapäätöksen saaneiden ihmisten määrä lisääntyy, joita ei voida palauttaa turvallisesti kotimaahan. Tämä on todellisuus mikä pitää ottaa järkevällä tavalla huomioon asenteista riippumatta. On kaikkien etu, että paperittomista ei muodostu yhteiskunnan ulkopuolella elävää joukkoa, joita uhkaa köyhyys, hätä, hyväksikäyttö ja mahdollisesti poliittinen radikalisoituminen.

Merkittävä osa Suomen paperittomista hakeutuu Helsinkiin. Katsomme, että Helsingillä on vastuu ja mahdollisuus näyttää esimerkkiä siitä miten paperittomien tilanteeseen voidaan reagoida pragmaattisesti ja konkreettisilla toimilla.

Ehdotamme siksi, että kaupungin eri virastot laativat valtuustolle ehdotuksia siitä millä toimenpiteillä Helsinki voi edistää seuraavia asioita:

- Miten vastaanottokeskukset Suomessa voivat aina antaa vastaanottokeskuksista poistettaville tietoa heidän omalla kielellään siitä missä ja mitä palveluja Helsinki ja muut kunnat tarjoavat alueella oleskeleville paperittomille?
- Miten varmistamme välttämättömän turvan ja suojan toteutumisen Helsingissä kaikille asunnottomille ihmisoikeussitoumusten mukaisesti maassaolostatukseen katsomatta?
- Lasten oikeuksien toteutuminen. Oikeus lastensuojelulaisissa taattuun turvaan kuuluu taustaan ja statukseen katsomatta kaikille Suomessa asuville lapsille. Vaikka vanhemman/vanhempien paperittomuus tai asunnottomuus eivät ole laillisia syitä lasten huostaanotolle, monet vanhemmat pelkäävät huostaanoton riskiä. Viranomaisten on tärkeää informoida paperittomia perheitä lastensuojelulain periaatteista, joiden mukaan lapsen etu on olla perheensä kanssa. Oikeus perusopetukseen kuuluu jokaiselle lapselle riippumatta statuksesta. Kaupungin tulee järjestää perusopetusta kaikille sen alueella oleskeleville lapsille. Koulupaikan säilyttäminen ja läheisyys tulee ottaa huomioon perheen asumisen järjestämisessä;
- Miten varmistamme välttämättömän terveydenhuollon ja toimeentulon myös kaikille paperittomille Suomessa?
- Kuinka varmistamme, että myös paperittomat ihmiset saavat tarvitsemansa psykologisen ja sosiaalisen huollon? Esimerkiksi ihmisille jotka ovat yrittäneet itsemurhaa, kuinka heille voidaan saada tukea?
- Miten henkilökunta tiedostaa vaitiolovelvollisuutensa eikä ilmianna ihmisiä poliisille?

1+40

Veronika Honkasalo, Leo Stranius ja Thomas Wallgren